

Миколаївські міські
екологічні читання
«Збережемо для нащадків»

Збережемо для нащадків

Матеріали
III Миколаївських міських
екологічних читань

Тема року:

**Кращі практики екологічної
просвіти в місті Миколаєві**

30 листопада 2010 року

Миколаїв 2010

Збережемо для нащадків : матеріали III Миколаївських міських екологічних читань, м. Миколаїв, 30 лист. 2010 р. / Управління з охорони навколишнього природного середовища та благоустрою департаменту ЖКГ виконкому Миколаївської міської ради, Миколаївський міський центр екологічної інформації та культури [та ін.] ; уклад. : І.Б. Чернова, Т.О. Михайловська. – Миколаїв : СПД Румянцева Г.В., 2010. – 116 с.

Збірник підготовлено за матеріалами III Миколаївських міських екологічних читань «Збережемо для нащадків», які відбулись 30 листопада 2010 р. в м. Миколаєві за ініціативи міського центру екологічної інформації та культури та підтримки департаменту ЖКГ виконкому Миколаївської міської ради.

Тема Читань - «Кращі практики екологічної просвіти в місті Миколаєві».

В збірник увійшли статті представників природоохоронних організацій, миколаївських науковців, працівників системи освіти міста, викладачів вищих навчальних закладів та загальноосвітніх шкіл, представників екологічних громадських організацій, краєзнавців, бібліотекарів. В них розглянуто такі питання, як історія екологічної просвіти в Миколаєві, екологічна просвіта як компонент міських програм, підготовка спеціалістів за екологічним фахом, сучасний стан екологічної просвіти в Миколаєві, просвітницька діяльність громадського екологічного руху в місті, виховна екологічна робота в навчальних закладах міста.

Метою цього збірника є знайомство зі станом екологічної просвіти в Миколаєві, досвідом, проблемами, перспективами розвитку, кращими практиками з ціллю удосконалення виховання екологічної культури миколаївської молоді, формування екологічної свідомості жителів миколаївського регіону.

Видання буде корисним представникам державних установ, господарчих і природоохоронних організацій, науковцям, викладачам миколаївських вищих навчальних закладів та загальноосвітніх шкіл, студентам, учням, представникам екологічних громадських організацій, краєзнавцям, бібліотекарям та всім, хто не байдужий до проблем охорони та відновлення навколишнього природного середовища, екологічної освіти та виховання екологічної культури.

За зміст і достовірність інформації несуть відповідальність автори публікацій.

Збірник матеріалів III Миколаївських міських екологічних читань видано за підтримки департаменту ЖКГ виконкому Миколаївської міської ради.

Укладачі: Чернова І.Б., Михайловська Т.О.

Редактор: Варюхіна Л.М.

Комп'ютерна верстка, дизайн, оригінал-макет: Струкачова Л.М., Некрашевич Н.Г.

Фото: Гусев С., Деркач О., Кремко О., Мац Д., архіви миколаївських закладів, організацій та установ.

Відповідальна за випуск: Тверда Т.В.

*Формат 60x84¹/₁₆. Умовн. друк. арк. 6,75. Тираж 300 пр.
Зам. №2611-1.*

Виготовлювач

Поліграфічне підприємство СПД Румянцева Г.В.

Свідоцтво МК № 11 від 26.01.2007 р.

54001, м. Миколаїв, вул. Садова, 1.

Методичні особливості викладання екологічних дисциплін в аграрному університеті

Манушкіна Т.М

Миколаївський державний аграрний університет

Приведено особливості викладання дисципліни "Екологія і радіобіологія" за кредитно-модульною системою. Показано методичні прийоми вивчення дисципліни при проведенні лекційного курсу, практичних робіт та самостійної роботи студентів.

Головна мета освіти - не підготувати молодих людей до кар'єри, а виховати в них пошану до життя.

Н. Кузен, американський еколог

Екологічна освіта – свідомий і планомірний розвиток знань про навколишнє природне середовище. Сьогодні пріоритетна роль екологічної освіти в Україні визначена Концепцією екологічної освіти, затвердженою колегією Міністерства освіти та науки України 20 грудня 2001 року [1]. Основною метою екологічної освіти є формування уявлень про навколишнє природне середовище, специфіку взаємозв'язків між компонентами біосфери, характер антропогенного впливу на неї, а також принципи гармонійного розвитку людини та природного середовища. Вища екологічна освіта має два спрямування: завершення формування екологічної культури фахівців за різним фахом; забезпечення підготовки спеціалістів із профільною вищою екологічною освітою.

Вивчення екології в аграрних вищих навчальних закладах покликане вирішити триєдине завдання: сформувати особистість з глибокими екологічними знаннями, носія екологічної культури та підготувати спеціаліста, здатного вирішувати екологічні проблеми агросфери різного масштабу. Для студентів агрономічного факультету екологія є науковою дисципліною, яка забезпечує, з однієї сторони, систематизацію всіх біологічних знань, а з іншої – створює теоретичну базу для вивчення спеціальної дисципліни – агроєкології. Сучасна агроєкологія – наука про раціональне використання природних ресурсів в агроєкосистемах, яке досягається підвищенням продуктивності і сталості агроландшафтів, скороченням витрат викопної енергії і забруднення довкілля, піднесенням якості і конкурентоспроможності продукції [2].

У Миколаївському державному аграрному університеті екологія викладається, зокрема, на агрономічному факультеті і факультеті менеджменту. Дисципліна "Екологія і радіобіологія" викладається для студентів четвертого курсу спеціальності 6.130100 "Агрономія". За навчальним планом всього на дисципліну відводиться за Європейською кредитно-трансферною системою 4,5 кредитів. Дисципліна "Основи екології" викладається для студентів першого курсу спеціальностей 7.050201 "Менеджмент організацій", 7.050206 "Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності". На дисципліну відводиться 2 кредити.

Навчання проводиться за кредитно-модульною системою. Змістові модулі розроблені з використанням принципу інтеграції знань студентів. Курс складається з трьох змістових модулів:

- Модуль I. Основи теоретичної екології
- Модуль II. Спеціальні аспекти екології
- Модуль III. Екологічна економіка і більш чисте виробництво (згідно з Рішенням Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природо-користування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи від 04.11.2009 р. № 58/4).

При викладанні екологічних дисциплін ми дотримуємося основних принципів екологічної освіти: системності, систематичності і безперервності; орієнтації на ідею цілісності природи, універсальності зв'язків всіх природних компонентів і процесів; міждисциплінарного підходу до формування екологічного мислення; краєзнавчого принципу; конкретності та об'єктивності знань, умінь та навичок; поєднання високопрофесійних екологічних знань з високоморальними загальнолюдськими цінностями; синтезу природничо-наукових та соціогуманітарних знань [1].

Програма лекційного курсу забезпечує послідовне логічне вивчення загальних закономірностей організації життя на Землі, складної та тонкої сукупності взаємозв'язків між компонентами екосистем різних рівнів, механізмів руйнування біосфери людиною, методів запобігання цьому процесу, способів раціонального природокористування та концепції сталого розвитку суспільства. При читанні лекцій застосовуємо як традиційні методики, так і сучасні з використанням мультимедійних технологій, інтерактивні лекції, лекції „учень в ролі вчителя”.

Практичний курс проводиться у вигляді семінарських та практичних занять. Навчання екології є особистісно зорієнтованим та покликане виявити і розвинути творчу індивідуальність студентів, збагатити їх інтелектуальний і креативний потенціал. В навчальному процесі ми застосовуємо комунікативні, актуальні та інтерактивні методи навчання. Актуальним методом нині є використання інформаційних технологій – електронних підручників, навчальних матеріалів, енциклопедій, наукових фільмів. Студенти навчаються за принципами розвиваючого навчання: досліджують джерела, порівнюють різні точки зору та критично оцінюють інформацію, систематизують довідковий матеріал. Інформаційні технології розвивають у студентів вміння вирішувати поставлені завдання, займатися збором, аналізом і синтезом даних, самостійно мислити, володіти комунікативними навиками. Ефективними при викладанні екології є інтерактивні методи: творчі завдання, ділові та освітні ігри, “мозковий штурм” та ін. [3].

Практичні роботи включають комплекс завдань з розрахунків екологічного стану повітря, водних об'єктів, екологічних збитків від забруднення, доцільності проведення природоохоронних заходів. Особливо актуальною для студентів аграрного вузу є робота з оцінки стану агроландшафту, яка проводиться на прикладі конкретного господарства. Зацікавленість та цілеспрямовану аналітико-логічну працю викликають у студентів обговорення екологічних новин, рішення ситуаційних задач, проведення ділових ігор, складання структурно-логічних схем, моделювання ситуацій в екосистемах.

Самостійна робота студентів здійснюється під час підготовки до семінарських занять, а також у вигляді індивідуальних творчих завдань; опису та порівняння природних, природно-антропогенних та антропогенних екосистем; аналізу наукової статті та доповіді за її матеріалом; наукового повідомлення; реферату; фотографування екологічно небезпечних зон та їх аналізу.

Контроль успішності студента здійснюється на основі рейтингової системи оцінки знань шляхом проведення поточного, модульного та підсумкового контролю. Підсумкова оцінка студента з навчальної дисципліни визначається за умови наявності у нього позитивних оцінок з усіх її модулів.

Найбільш зацікавлені студенти проводять екологічні дослідження в рамках роботи гуртка „Еколог”, а також беруть участь в неформальних заходах екологічної освіти – конференціях, виставках, екскурсіях, екологічних читаннях.

Основним результатом екологічної освіти є набуття студентами знань та умінь у царині екології і, що найголовніше, піднесення рівня екологічної культури.

Література:

1. Концепція екологічної освіти України : затверджена рішенням колегії Міністерства освіти і науки України № 13/6-19 від 20.12.01 // Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України. – 2002. - № 7. – С. 3-23.

2. Созінов О.О. Агроекологія – філософія сільського господарства ХХІ століття [Текст] / О.О. Созінов // Вісник аграрної науки. – 1997. – № 9. – С. 61-67.

3. Хуторской А.В. Дидактическая эвристика. Теория и технология креативного обучения [Текст] / А. В. Хуторской. – М. : Изд-во МГУ, 2003. – 416 с.